

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky

Matyáš Lerch

Příspěvky k teorii některých transcendent počtu integrálního. [IX.]

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky, Vol. 51 (1922), No. 2, 77–85

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/121912>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1922

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

**Příspěvky k teorii některých transcendent
počtu integrálního.**

Píše *M. Lerch*.

(Pokračování.)

14.

Uvažujme nyní funkci $\varphi(a-x)\varphi(b-x)$; její póly a residua jsou

$$\begin{aligned}x &= a-m, R_m = -\varphi(b-a+m); \\x &= -b+n, R_n = \varphi(a-b+n).\end{aligned}$$

Okolnost ta vede k identitě

$$\begin{aligned}(II) \quad & \varphi(a+x)\varphi(b-x) - \varphi(a)\varphi(b) \\&= \sum_0^{\infty} \varphi(a+b+n) \left(\frac{1}{a+n} + \frac{1}{b-n} - \frac{1}{n+a} - \frac{1}{n+b-x} \right),\end{aligned}$$

když se byla shledala celistvá transcendentá, tvořící rozdíl obou stran, býti stálou; nepohodlněji se to zjistí studiem derivace

$$\begin{aligned}& \varphi'(a+x)\varphi(b-x) - \varphi(a+x)\varphi'(b-x) = \\&= \sum_0^{\infty} \varphi(a+b+n) \left(\frac{1}{(n-a-x)^2} - \frac{1}{(n+b-x)^2} \right).\end{aligned}$$

Vložme do (II) $b=1-a$, a pišme $x-a=u$:

$$\begin{aligned}& \varphi(u)\varphi(1-u) - \varphi(a)\varphi(1-a) \\(19) \quad &= \sum_0^{\infty} \varphi(n+1) \left(\frac{1}{n+a} - \frac{1}{n+1-a} - \frac{1}{n+u} - \frac{1}{n+1-u} \right)\end{aligned}$$

Pravou stranu pišme

$$\sum_0^{\infty} \varphi(n+1) \left(\frac{1}{n+a} - \frac{1}{n+u} \right) + \sum_1^{\infty} \varphi(n) \left(\frac{1}{n-a} - \frac{1}{n-u} \right),$$

k druhé připojme řadu

$$\begin{aligned}& \sum_1^{\infty} \frac{1}{n} \left(\frac{1}{n-a} - \frac{1}{n+u} \right) = \frac{\varphi(1-u)}{u} - \frac{\varphi(1-a)}{a}; \\ \text{vyjde} \quad & \varphi(1+u)\varphi(1-u) - \varphi(1+a)\varphi(1-a).\end{aligned}$$

$$(19^a) \quad \sum_1^{\infty} \varphi(n-1) \left(\frac{1}{n+a} + \frac{1}{n-a} - \frac{1}{n+u} - \frac{1}{n-u} \right)$$

čili pro $a=0$:

$$(19^b) \quad \varphi(1+u) \varphi(1-u) = \sum_1^{\infty} \varphi(n-1) \left(\frac{2}{n} - \frac{1}{n+u} - \frac{1}{n-u} \right) \\ = -2u^2 \sum_1^{\infty} \frac{\varphi(n-1)}{n(n^2-u^2)}$$

Kladme dále v (II) $x = b-1$; obdržíme

$$(20) \quad \varphi(a) \varphi(b) = \\ = \sum_0^{\infty} \varphi(a+b+n) \left(\frac{1}{n+1} + \frac{1}{n+a+b-1} - \frac{1}{a+n} - \frac{1}{b+n} \right).$$

Integraci dle a v mezích $a, a+1$ vychází odtud

$$\varphi(b) (E + \log a) = \sum_0^{\infty} \left(\frac{1}{n+1} - \frac{1}{b+n} \right) [E + \log(a+b+n)] \\ - \int_0^1 \left(\frac{1}{a+x} - \frac{1}{a+b-1+x} \right) \varphi(a+b+x) dx;$$

veličina E je na pravé straně násobena řadou

$$\sum_0^{\infty} \left(\frac{1}{n+1} - \frac{1}{b+n} \right) = \varphi(b),$$

i vypadne z rovnice, a píšeme-li $a+b-1=c$, zní výsledek

$$(21) \quad \left\{ \int_0^1 \left(\frac{1}{a+x} - \frac{1}{c+x} \right) \varphi(c+x+1) dx + \varphi(c+1-a) \log a \right. \\ \left. = \sum_1^{\infty} \left(\frac{1}{n} - \frac{1}{c-a+n} \right) \log(c+n); \right.$$

vzorec ten lze ostatně odvoditi elementárním postupem přímo.

Obecněji máme pro nezávislé a, b, c :

$$\int_0^1 \left(\frac{1}{a+x} - \frac{1}{b+x} \right) \varphi(c+x+1) dx + \\ + \varphi(c+1-a) \log a - \varphi(c+1-b) \log b = \\ = \sum_1^{\infty} \left(\frac{1}{c-b+v} - \frac{1}{c-a+v} \right) \log(c+v);$$

zaměníme-li a, b za $c - a, c - b$, kladouce dříve $c - 1$ za c , vyjde po substituci $x - c$ za x

$$(21^*) \int_c^{\infty} \left(\frac{1}{x-a} - \frac{1}{x-b} \right) \varphi(x) dx + \varphi(a) \log(c-a) - \varphi(b) \log(c-b) \\ = \int_0^{\infty} \left(\frac{1}{b+n} - \frac{1}{a+n} \right) \log(c+n),$$

kde se předpokládá $c > a, b$.

Pro $b \rightarrow 0$ je (člen $n=0$)

$$\varphi(b) \log(c-b) + \frac{\log c}{b} \sim \frac{\log c}{b} - \frac{\log(c-b)}{b} \sim \frac{1}{c}$$

a tedy

$$(22) \int_c^{\infty} \left(\frac{1}{x-a} - \frac{1}{x} \right) \varphi(x) dx + \varphi(a) \log(c-a) \\ = \frac{1}{c} - \frac{\log c}{a} + \int_1^{\infty} \left(\frac{1}{v} - \frac{1}{a+v} \right) \log(c+v).$$

Konvergence integrálu vyžaduje $c > a, c > a$; pouze v případě $a=1$ stačí prostě $c > 0$; pak máme

$$\int_c^{\infty} \frac{\varphi(x)}{x(x-1)} dx = \frac{1}{c} - \log c + \sum_1^{\infty} \frac{\log(c+v)}{v(v+1)}, \quad c > 0.$$

Předpokládejme malé c a rozštěpme integrál dle schematu

$$\int_c^1 + \int_1^{\infty}$$

současně odečteme výrazy

$$\int_c^1 \frac{dx}{x} = -\log c, \quad \int_c^1 \frac{dx}{x^2} = -1 + \frac{1}{c},$$

i obdržíme

$$\int_c^1 \left(\frac{\varphi(x)}{x-1} - \frac{\varphi(x)}{x} - \frac{1}{x} + \frac{1}{x^2} \right) dx + \int_0^1 \left(\frac{1}{x} - \frac{1}{x+1} \right) \varphi(x+1) dx \\ = 1 - \sum_1^{\infty} \left(\frac{1}{v} - \frac{1}{v+1} \right) \log(c+v),$$

čili po přechodu k limitě pro $c \rightarrow 0$

$$\int_0^1 \frac{\varphi(x+1)-1}{x-1} dx - \int_0^1 \frac{\varphi(x+1)}{x} dx + \int_0^{\infty} \left(\frac{1}{x} - \frac{1}{x+1} \right) \varphi(x+1) dx$$

$$= 1 - \sum_1 \left(\frac{1}{r} - \frac{1}{r+1} \right) \log r.$$

Tu jest však

$$\int_0^1 \frac{\varphi(x-1)}{x} dx = 1 - A(\theta), \int_0^1 \left(\frac{1}{x} - \frac{1}{x-1} \right) \varphi(x+1) dx = A(\theta),$$

tedy zbývá

$$(22^a) \quad \int_0^1 \frac{\varphi(x+1)}{x-1} dx = \sum_1 \left(\frac{1}{r} - \frac{1}{r+1} \right) \log r.$$

Pišeme-li (22) ve tvaru

$$(22^*) \quad \int_c^{\infty} \left(\frac{1}{x-a} - \frac{1}{x} \right) \varphi(x) dx = J$$

$$- \frac{1}{c} + \sum_1 \left(\frac{1}{r} - \frac{1}{r+1} \right) \log \left(1 - \frac{a}{c} \right) + \sum_n \left(\frac{1}{n} - \frac{1}{n+1} \right) \log \frac{c+n}{c-a},$$

vidíme, že jsou obě strany analytické funkce litery a , jednoznačné a pravidelné v rovině opatřené řezem $(-\infty, \dots, c)$, a podmínka $\text{real. } a < c$ postačuje k platnosti rovnice (22).

Rovnice ta se bezprostředně verifikuje, derivuje-li se dle c ; ježto pak pravá strana (22*) blíží se nule pro nekonečně rostoucí c , je rovnice dokázána.

Užijme poloukonvergentního rozvoje

$$\varphi(x) = E + \log x - \frac{1}{2x} + \sum_1^p (-1)^r \frac{B_r}{2^r x^{2r}} + (-1)^p \frac{B_p}{2^p x^{2p}};$$

poněvadž

$$0 < \theta < 1;$$

$$\int_c^{\infty} \left(\frac{1}{x-a} - \frac{1}{x} \right) \frac{\theta dx}{x^{2r}} = \theta \int_c^{\infty} \left(\frac{1}{x-a} - \frac{1}{x} \right) \frac{dx}{x^{2r}},$$

obdržíme pro integrál (22*)

$$J = \int_c^{\infty} \left(\frac{1}{x-a} - \frac{1}{x} \right) \left(k + \log x - \frac{1}{2x} \right) dx \\ + \sum_1^p (-1)^r \frac{B_r}{2^r} J_r - (-1)^p \frac{B_p}{2^p} \theta J_p, \quad 0 < \theta < 1, \\ J_r = \int_c^{\infty} \left(\frac{1}{x-a} - \frac{1}{x} \right) \frac{dx}{x^{2r}}.$$

Poněvadž v případě $c > a$

$$\frac{1}{x-a} - \frac{1}{x} = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{a^n}{x^{n+1}}$$

máme

$$J_\nu = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{a^n}{(n-2\nu)c^{n+2\nu}} = \frac{1}{a^{2\nu}} \left\{ \log \frac{c}{c-a} - \sum_{k=1}^{2\nu} \frac{1}{k} \left(\frac{a}{c} \right)^k \right\},$$

$$\int_c^{\infty} \left(\frac{1}{x-a} - \frac{1}{x} \right) \log x \, dx = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{a^n}{c^n} \left\{ \log \frac{c}{c-a} + \frac{1}{n} \right\}$$

$$= \log c \log \frac{c}{c-a} + \text{dil } \frac{a}{c},$$

$$\int_c^{\infty} \left(\frac{1}{x-a} - \frac{1}{x} \right) \frac{dx}{x} = \frac{1}{a} \log \frac{c}{c-a} - \frac{1}{c}.$$

Po dosazení těchto hodnot obdržíme semikonvergentní rozvoj

$$(23) \left\{ \begin{aligned} & \int_c^{\infty} \left(\frac{1}{x-a} - \frac{1}{x} \right) \varphi(x) \, dx \\ &= \left(E + \log \frac{c-a}{2a} \right) \log \frac{c}{c-a} + \frac{1}{2c} + \text{dil } \frac{a}{c} \\ & + \sum_{\nu=1,2,3,\dots}^{\infty} \frac{(-1)^\nu B_\nu}{2^\nu a^{2\nu}} \left[\log \frac{c}{c-a} - \sum_{k=1}^{2\nu} \frac{1}{k} \left(\frac{a}{c} \right)^k \right], \end{aligned} \right.$$

při čemž chyba je částkou prvního vynechaného členu.

Případ $a = 1$ dává zvláště

$$(23^a) \quad \frac{1}{c} - \log c + \sum_{\nu=1}^{\infty} \left(\frac{1}{\nu} - \frac{1}{\nu+1} \right) \log(c+\nu) =$$

$$= \left(E + \log \frac{c-1}{2} \right) \log \frac{c}{c-1} +$$

$$+ \frac{1}{2c} + \text{dil } \frac{1}{c} + \sum_{\nu=1,2,3,\dots}^{\infty} \frac{(-1)^\nu B_\nu}{2^\nu} \left[\log \frac{c}{c-1} - \sum_{k=1}^{2\nu} \frac{1}{k c^k} \right];$$

tak pro $c = 5$ nám členy až po B_4 dají devět míst, kdežto řada na levé straně konverguje zvolna.

V (23) dosadíme b za a a odečteme výsledky:

$$(23^*) \left\{ \begin{aligned} & \int_c^{\infty} \left(\frac{1}{x-a} - \frac{1}{x-b} \right) \varphi(x) \, dx = \varphi(b) \log(c-b) - \varphi(a) \log(c-a) \\ & + \sum_0^{\infty} \left(\frac{1}{b+n} - \frac{1}{a+n} \right) \log(c+n) = \end{aligned} \right.$$

$$(23^*) \left[\begin{array}{l} -(E; \log c) \log \frac{c}{c} \frac{b}{a} + \frac{1}{2} \left(\frac{1}{b} - \frac{1}{a} \right) \log c + \text{dil } \frac{a}{c} - \text{dil } \frac{b}{c} \\ \sum_{\nu=1,2,3,\dots} (1)^\nu \frac{B_\nu}{2^\nu} \left[\frac{D_{2\nu}(c)}{a^{2\nu}} - \frac{D_{2\nu}(b)}{b^{2\nu}} \right] \end{array} \right]$$

při čemž obecně
$$D_n(x) = \log \frac{1}{1-x} - \sum_1^n \frac{x^k}{k}$$

V těchto semikonvergentních rozvojech se předpokládá $c > a$, $c > b$; pro $c = a$, $b < a$ bychom užili v řadě

$$G = \sum_0^\wedge \left(\frac{1}{b+n} - \frac{1}{a+n} \right) \log(a-n)$$

rozvoje

$$\frac{1}{b+n} - \frac{1}{a+n} = \sum_{\nu=1}^\wedge \frac{(a-b)^{\nu-1}}{(a+n)^\nu},$$

aby se dostalo vyjádření

$$G = \sum_{\nu=1}^\wedge (a-b)^{\nu-1} \sum_n \frac{\log(a+n)}{(a+n)^\nu},$$

načež pro velkou a možno pro vnitřní součet užiti semikonvergentního rozvoje pro funkci $R(a, s) = \sum (a+n)^{-s}$, derivovaného dle s :

$$R(a, s) = \frac{1}{(s-1)a^{s-1}} - \frac{1}{2a^s} + \sum_{\nu=1}^\wedge (-1)^\nu \frac{B_\nu}{2^\nu a^{s+2\nu-1}} \left(\frac{s+2\nu-2}{2\nu-1} \right) \\ \sum_0^\wedge \frac{\log(a+n)}{(a+n)^s} = \frac{1}{(s-1)^2 a^{s-1}} + \left(-\frac{a}{1} + \frac{1}{2} \right) \frac{\log a}{a} \\ + \sum_{\nu=1}^\wedge (-1)^\nu \frac{B_\nu}{2^\nu a^{s+2\nu-1}} \left(\frac{s+2\nu-2}{2\nu-1} \right) \left[\log a - \sum_{k=0}^{2\nu-2} \frac{1}{s+k} \right].$$

Znamenejme $a-b=z$; zde máme násobiti z^s a sečísti výsledky pro $s=2, 3, 4, \dots$. Operace se značně zjednoduší, vyjdemeli předem z řady

$$(24) H = \sum_0^\infty \left(\frac{1}{b+n} - \frac{1}{a+n} \right) \frac{1}{(a+n)^s} = \sum_{\mu=2}^\infty (a-b)^\mu \sum_{n=0}^\infty \frac{1}{(a+n)^{s+\mu}}$$

Obdržíme ($a-b=z$) pišice $\mu-1=m$

$$H = \sum_1^\infty \frac{z^m}{(s+m)a^{s+m}} + \sum_1^\infty \frac{z^m}{2a^{s+m+1}} \\ + \sum_{\nu=1}^\wedge (-1)^{\nu-1} \frac{B_\nu}{2^\nu} \sum_{m=1}^\infty z^m \left(\frac{s+m+2\nu-1}{2\nu-1} \right) \frac{1}{a^{s+m+2\nu}}.$$

Dosadíme-li do Eulerovy řady

$$\sum_1^{\infty} c_m x^m = \sum_{\nu=1}^{\infty} J^{\nu} c_1 \left(\frac{x}{1-x} \right)^{\nu} \text{ hodnotu } c_m = \binom{s+m-1}{2\nu-1}^{2\nu-1},$$

máme

$$J^{\nu} c_m = \binom{s+m+2\nu-1}{2\nu-\nu}^{\nu-1}, \quad \nu \leq 2\nu,$$

a pro další ν je $J^{\nu} c_m = 0$: tudíž

$$\sum_m \frac{z^m}{a^m} \binom{s+m-1}{2\nu-1}^{2\nu-1} = \sum_{\nu=1}^{2\nu} \binom{s+2\nu-1}{2\nu-\nu}^{\nu-1} \left(\frac{z}{a} \right)^{\nu} = \sum_{\nu=1}^{2\nu} \binom{s+2\nu-1}{2\nu-\nu}^{\nu-1} b^{\nu}$$

a tak vychází

$$(24) \quad H = \sum_{m=1}^{\infty} \frac{(a-b)^m}{\binom{s+m-1}{2\nu-1}^{2\nu-1}} + \frac{a-b}{2b a^{s-1}} + \sum_{\nu=1,2,3,\dots}^{\infty} \frac{(-1)^{\nu-1} B_{\nu}}{2^{\nu} a^{s+2\nu}} \sum_{\nu=1}^{2\nu} \binom{s+2\nu-1}{2\nu-\nu}^{\nu-1} \left(\frac{a-b}{b} \right)^{\nu}.$$

Derivace

$$\left(\frac{s+2\nu-1}{2\nu-\nu} \right)^{\nu} = \binom{s+2\nu-1}{2\nu-\nu}^{\nu-1} \sum_{k=0}^{\nu-1} \binom{\nu-1}{k} s^{-k} 2^k$$

má pro $s=0$ hodnotu

$$\left(\frac{2\nu-1}{\nu} \right)^{\nu} \sum_{\alpha=0}^{\nu-1} \alpha = \binom{2\nu-1}{\nu} [\varphi(2\nu-1) - \varphi(\nu+1)]$$

a tedy obdržíme porovnáním derivací na $s=0$:

$$25) \quad \left\{ \begin{array}{l} \sum_{n=0}^{\infty} \left(\frac{1}{b+n} - \frac{1}{a+n} \right) \log(a+n) = \text{dil} \left(1 \frac{b}{a} \right) + \log a \log \frac{a}{b} + \\ + \frac{a-b}{2ab} \log a + \sum_{\nu=1}^{\infty} \frac{(-1)^{\nu-1} B_{\nu}}{2^{\nu} a^{2\nu}} \left\{ \left(\frac{a}{b} \right)^{2\nu} - 1 \right\} [\log a - \varphi(2\nu+1)] \\ + \sum_{\nu=1}^{\infty} \binom{2\nu}{\nu} \varphi(\nu+1) \left(\frac{a-b}{b} \right)^{\nu} \end{array} \right.$$

Při odvození vyskytla se vlastně jen podmínka $a-b < a$, $a > 0$.

Klademe-li postupně $b=u$ a $b=v$, obdržíme odečtením poloukonvergentní rozvoj veličiny

$$\sum_0^{\infty} \left(\frac{1}{u+n} - \frac{1}{v+n} \right) \log(a+n), \quad |a-u| < a, \quad |a-v| < a,$$

takže můžeme počítati řadu na př.

$$\sum_1^{\infty} \frac{\log \nu}{(3+\nu)(5+\nu)} \text{ převodem na } \sum_0^{\infty} \frac{\log(m+\nu)}{(m+3+\nu)(m+5+\nu)}, \quad m > 5.$$

Také funkci [7, 7*]

$$(26) \quad \psi(u) = \int_0^1 \frac{\log |\sin x \pi| dx}{(u+x)^2} = -\frac{\pi^2}{2} + \pi \operatorname{cotg} u\pi \cdot \log u + \frac{\log \pi}{u} \\ \sum_1^{\infty} \left(\frac{1}{n-u} - \frac{1}{n+u} \right) \log n$$

lze podle této metody (vynecháním několika členů) počítati.

Na tuto řadu vede stanovení integrálu

$$\int_0^1 \psi(x) \sin x \pi dx;$$

vyjděme z našeho vzorce [či z Kummerova pro $\log \Gamma(x)$ po částečné integraci]

$$\psi(x) \sin x \pi + \frac{\pi}{2} \cos x \pi + (E + \log 2\pi) \sin x \pi \\ = - \sum_{\nu=1}^{\infty} \log \frac{\nu+1}{\nu} \cdot \sin(2\nu+1)x \pi;$$

pro lichá cel. m jest

$$\int_0^1 \sin m x \pi dx = \frac{2}{\pi m},$$

a tedy

$$\int_0^1 \psi(x) \sin x \pi dx = -(E + \log 2\pi) \frac{2}{\pi} - \frac{2}{\pi} S,$$

$$(27^1) \quad S = \sum_1^{\infty} \frac{\log \frac{\nu+1}{\nu}}{2\nu+1} = \sum_1^{\infty} \left(\frac{1}{2\nu-1} - \frac{1}{2\nu+1} \right) \log \nu.$$

Přejdeme-li k funkci $\varphi(x) = E + \psi(x)$, obdržíme tedy

$$(27^2) \quad -\pi \int_0^1 \varphi(x) \sin x \pi dx = 2 \log 2\pi + 2S,$$

kde dle (26)

$$(27^3) \quad 2S = \psi\left(\frac{1}{2}\right) + \frac{\pi^2}{2} - 2 \log \pi,$$

čímž vychází zároveň vztah mezi číselnými konstantami

$$(27^4) \quad -\pi \int_0^1 \varphi(x) \sin x \pi dx = \log 4 + \frac{\pi^2}{2} + \int_0^{\infty} \frac{\log |\sin x \pi| dx}{(1+x)^2}$$

V řadě Kummerově

$$\log \Gamma(x) = \left(\frac{1}{2} - x\right) (E + \log 2\pi) - \frac{1}{2} \log \frac{\sin x\pi}{\pi} + \\ + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{\log n}{n\pi} \sin 2n x\pi$$

násobme obě strany $\cos u x \pi$ a integrujme od $x=0$ do $x=1$; při tom buď u celistvé a liché. Máme pak

$$\int_0^1 \left(\frac{1}{2} - x\right) \cos u x \pi dx = \frac{2}{u^2 \pi^2}, \quad \int_0^1 \log \frac{\sin x\pi}{\pi} \cdot \cos u x \pi dx = 0, \\ \frac{1}{n} \int_0^1 \sin 2n x \pi \cos u x \pi dx = \frac{1}{n\pi} \left(\frac{1}{2n-u} - \frac{1}{2n+u} \right) \\ = \frac{2}{u\pi} \left(\frac{1}{2n-u} - \frac{1}{2n+u} \right),$$

a tak máme (pro cel. lichá u)

$$(28^1) \quad u\pi^2 \int_0^1 \log \Gamma(x) \cos u x \pi dx = \\ = 2 \frac{E + \log 2\pi}{u} + \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{1}{n-u} - \frac{1}{n+u} \right) \log n,$$

což vzhledem k (26) má hodnotu

$$(28^2) \quad \frac{\pi^2}{2} + 2 \frac{E + \log 2}{u} + \phi\left(\frac{u}{2}\right), \\ E + \log 2 = 1.27036284546 \\ \frac{\pi^2}{E + \log 2} = 7 + \frac{1}{1 + \frac{1}{3 + \frac{1}{3 + \frac{1}{54 + \frac{1}{3 \dots}}}}}}$$

Poznamenejme ještě, že

$$2e = 3.56214 \dots$$

je blízké kořenu rovnice

$$24 x^2 - 81 x = 16, \quad x = 3.562152 \dots$$

(Dokončení.)